EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.6.2014
COM(2014) 386 final

2014/0197 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1215/2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije, ter začasni prekinitvi njene uporabe za Bosno in Hercegovino

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Politika EU do držav zahodnega Balkana je opredeljena v okviru stabilizacijsko-pridružitvenega procesa, ki ga je maja 1999 začela Evropska komisija. Na sestanku v Lizboni dne 23. in 24. marca 2000 je Evropski svet sklenil, da bi morala sklenitev stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov z državami zahodnega Balkana slediti asimetrični liberalizaciji trgovine. Asimetrična liberalizacija trgovine je bila omogočena z Uredbo Sveta (ES) št. 1215/2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom. Uredba (ES) št. 1215/2009 se uporablja do 31. decembra 2015.

Od začetka stabilizacijsko-pridružitvenega procesa so bili stabilizacijsko-pridružitveni sporazumi sklenjeni med Unijo in vsemi zadevnimi državami zahodnega Balkana, razen z Bosno in Hercegovino ter Kosovom[1]. Bosna in Hercegovina je bila priznana kot potencialna država kandidatka za pristop k EU leta 2003, leta 2008 pa je podpisala stabilizacijsko-pridružitveni sporazum ter tako sprejela pogoje za članstvo v Uniji. Od takrat se uporablja začasni sporazum o trgovini in trgovinskih zadevah z Bosno in Hercegovino, in sicer do zaključka postopka ratifikacije stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma.

Ob upoštevanju razlik glede obsega liberalizacije tarif v skladu s pogodbenimi režimi, ki so se oblikovali med Unijo in vsemi sodelujočimi v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, in preferenciali, odobrenimi z Uredbo (ES) št. 1215/2009, se predlaga podaljšanje veljavnosti Uredbe (ES) št. 1215/2009 do 31. decembra 2020, s čimer bi se upravičencem do izjemnih trgovinskih ukrepov in Evropski uniji zagotovilo dovolj časa za prilagoditev preferencialov, odobrenih v skladu z Uredbo (ES) št. 1215/2009, kadar je to primerno, s tistimi, ki so določeni v okviru stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov. Po širitvi Evropske unije 1. julija 2013 Bosna in Hercegovina še ni sprejela prilagoditve trgovinskih koncesij, ki so bile odobrene v okviru začasnega sporazuma, da bi se upoštevala preferencialna tradicionalna trgovina med Hrvaško ter Bosno in Hercegovino v okviru Srednjeevropskega sporazuma o prosti trgovini (CEFTA). Če se Bosna in Hercegovina ter Evropska unija ne bosta dogovorili o prilagoditvi trgovinskih koncesij, bi bilo treba s 1. januarjem 2016 začasno ukiniti preferenciale, ki so bili odobreni Bosni in Hercegovini v skladu z Uredbo (ES) št. 1215/2009. Ko bosta Bosna in Hercegovina ter Evropska unija podpisali in začeli začasno uporabljati sporazum o prilagoditvi trgovinskih koncesij v okviru začasnega sporazuma, se bodo ti preferenciali ponovno uporabljali.

Člen 21(1) Pogodbe EU določa, da Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni vodijo načela, ki so bila podlaga njenega nastanka, razvoja in širitve in ki jih želi s svojim delovanjem spodbujati v svetu, vključno z demokracijo, pravno državo, univerzalnostjo in nedeljivostjo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spoštovanjem človekovega dostojanstva. Unija mora spoštovati in spodbujati ta načela tudi pri svojem zunanjem delovanju, vključno v okviru skupne trgovinske politike. Uredba (ES) št. 1215/2009 ne omogoča začasne ukinitve odobrenih izjemnih trgovinskih ukrepov v primeru resnih in sistematičnih kršitev temeljnih načel človekovih pravic, demokracije in pravne države s strani upravičencev. Ustrezno je uvesti tako možnost ter tako zagotoviti, da je mogoče hitro ukrepati v primeru resnih in sistematičnih kršitev temeljnih načel človekovih pravic, demokracije in pravne države v eni od držav in ozemelj, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije.

[1] To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Vključena je tudi tehnična prilagoditev v zvezi z dostopom Črne gore do dodatne skupne kvote za uvoz vina.

2. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Pravna podlaga tega predloga je člen 207(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

3. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlagana uredba ne povzroča dodatnih stroškov, ki bi bremenili proračun EU. Za obdobje 2015–2020 ne bo dodatnih izgub tarifnega prihodka v zvezi z izdelki s poreklom iz sedanjih upravičencev. Hipotetični prihodek, ki bi ga lahko ustvaril prihodnji izvoz, se ne šteje kot zmanjšanje tarifnega prihodka.

2014/0197 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1215/2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije, ter začasni prekinitvi njene uporabe za Bosno in Hercegovino

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba Sveta (ES) št. 1215/2009[2] omogoča asimetrično liberalizacijo trgovine med Unijo in zadevnimi državami in ozemlji zahodnega Balkana ter s tem izjemen, neomejen in dajatev prost dostop na trg Unije za skoraj vse njihove izdelke do 31. decembra 2015.

(2) Uredba (ES) št. 1215/2009 ne omogoča začasne ukinitve odobrenih izjemnih trgovinskih ukrepov v primeru resnih in sistematičnih kršitev temeljnih načel človekovih pravic, demokracije in pravne države s strani upravičencev. Ustrezno je uvesti tako možnost ter tako zagotoviti, da je mogoče hitro ukrepati v primeru resnih in sistematičnih kršitev temeljnih načel človekovih pravic, demokracije in pravne države v eni od držav in ozemelj, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije.

(3) Ob upoštevanju razlik glede obsega liberalizacije tarif v skladu s pogodbenimi režimi, ki so se oblikovali med Unijo in vsemi sodelujočimi v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, in preferencialov, odobrenih z Uredbo (ES) št. 1215/2009, se predlaga podaljšanje obdobja veljavnosti Uredbe (ES) št. 1215/2009 do 31. decembra 2020, s čimer bi se upravičencem do izjemnih trgovinskih ukrepov in Evropski uniji zagotovilo dovolj časa za prilagoditev preferencialov, odobrenih v skladu z Uredbo (ES) št. 1215/2009, kadar je to primerno, s tistimi, ki so določeni v okviru stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov.

(4) Uredba (ES) št. 1215/2009 določa skupne kvote za uvoz vina z oznakama kombinirane nomenklature (KN) 220421 93-220421 98 in 220429 93-220429 98 v Unijo. Ta kvota je na voljo za vse države ali ozemlja zahodnega Balkana, ko izrabijo individualne kvote za vino, kot je določeno v njihovih dvostranskih stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumih, z izjemo Črne gore. Protokol o vinu, dogovorjen s Črno goro, vsebuje kvoto za vino samo za oznaki KN ex220410 in ex220421, ki je niso mogli izpolniti.

[2] Uredba Sveta (ES) št. 1215/2009 z dne 30. novembra 2009 o uvedbi izjemnih trgovinskih ukrepov za države in ozemlja, ki sodelujejo ali so povezana s stabilizacijsko-pridružitvenim procesom Evropske unije (UL L 328, 15.12.2009, str. 1).

To Črni gori dejansko preprečuje dostop do dajatev proste kvote za vino za izdelke, ki niso vključeni v njen stabilizacijsko-pridružitveni sporazum. Da se zagotovi enakopravna obravnava vseh zainteresiranih držav in ozemelj zahodnega Balkana, je primerno določiti dostop Črne gore do skupne kvote za vino za izdelke iz oznake KN 220429, ne da bi morala izrabiti individualno kvoto.

(5) Od začetka stabilizacijsko-pridružitvenega procesa so bili stabilizacijsko-pridružitveni sporazumi sklenjeni z vsemi zadevnimi državami zahodnega Balkana, razen z Bosno in Hercegovino ter Kosovom[3]. Svet je junija 2013 pooblastil Komisijo, da začne pogajanja o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu s Kosovom.

(6) Bosna in Hercegovina je bila priznana kot potencialna država kandidatka za pristop k Uniji leta 2003, 16. junija 2008 pa je podpisala stabilizacijsko-pridružitveni sporazum ter tako sprejela pogoje za članstvo v Uniji. Od takrat se uporablja začasni sporazum o trgovini in trgovinskih zadevah z Bosno in Hercegovino[4], in sicer do zaključka postopka ratifikacije stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma.

(7) Vendar Bosna in Hercegovina še ni sprejela prilagoditve trgovinskih koncesij, ki so bile odobrene v okviru začasnega sporazuma, da bi se upoštevala preferencialna tradicionalna trgovina med Hrvaško ter Bosno in Hercegovino v okviru Srednjeevropskega sporazuma o prosti trgovini (CEFTA). V primeru, da do sprejetja te uredbe sporazum o prilagoditvi trgovinskih koncesij, določenih v okviru stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma in začasnega sporazuma, ne bo podpisan in ga Evropska unija ter Bosna in Hercegovino ne bosta začasno uporabljali, bi bilo treba s 1. januarjem 2016 začasno ukiniti preferenciale, ki so bili odobreni Bosni in Hercegovini. Ko bosta Bosna in Hercegovina ter Evropska unija podpisali in začeli začasno uporabljati sporazum o prilagoditvi trgovinskih koncesij v okviru začasnega sporazuma, bi bilo treba te preferenciale ponovno uporabljati –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) 1215/2009 se spremeni:

(1) členu 2(1) se doda naslednja točka (d):

„(d) države in ozemlja iz člena 1 se vzdržijo resnih in sistematičnih kršitev človekovih pravic, vključno s temeljnimi pravicami delavcev, temeljnih načel demokracije in pravne države.“;

(2) v členu 12 se drugi in tretji odstavek nadomestita z naslednjim:

„Uporablja se do 31. decembra 2020.“;

(3) v Prilogi I se opomba (5) nadomesti z naslednjim besedilom:

„(5) Dostop vina s poreklom iz Črne gore do te skupne tarifne kvote, kar zadeva izdelke iz oznake KN 2204 21, je odvisen od predhodne izrabe posamezne tarifne kvote iz Protokola o vinu, sklenjenega s Črno goro. Ta posamezna tarifna kvota je odprta pod zaporedno številko 09.1514.“.

---

[3] To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

[4] Začasni sporazum o trgovini in trgovinskih zadevah med Evropsko skupnostjo na eni strani ter Bosno in Hercegovino na drugi strani (UL L 233, 30.8.2008, str. 6).

Člen 2

Uporaba Uredbe (ES) št. 1215/2009 v zvezi z Bosno in Hercegovino se začasno prekine z učinkom od 1. januarja 2016.

Člen 3

1. Ne glede na člen 2, se uporaba Uredbe (ES) št. 1215/2009 v zvezi z Bosno in Hercegovino začasno ne prekine, če Evropska unija ter Bosna in Hercegovina pred 1. januarjem 2016 podpišeta in začneta začasno uporabljati sporazum o prilagoditvi stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma in začasnega sporazuma, tako da se upošteva pristop Hrvaške k Evropski uniji.
2. V primeru, da sporazum iz odstavka 1 ni podpisan in se ne uporablja začasno pred 1. januarjem 2016, se Uredba (ES) št. 2115/2009 v zvezi z Bosno in Hercegovino ponovno uporablja od datuma podpisa in začetka začasne uporabe takega sporazuma.
3. Komisija objavi obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije* takoj po podpisu sporazuma iz odstavka 1.

Člen 4

Ta uredba začne veljati sedmi dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednik*